

ПЕРЕДПАТА на „РУСЛАНА“

вносить: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. шадниці ч. 98704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових поальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовского ч. 15, II
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовского ул. Я-
гайлоньска ч. 3.

Рукописи звертає ся лише на
попередню заступоргу.

Рекламації лише неопечатані
в вільні від порта. — Оповістки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надісл-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
дonesеня по 30 сот. від стрічки

Мєжнародке положєнє.

(X) Вісти в останних днях про балканське пересилєнє вказували на значнє втихомиренє. Рішучі представлєня зроблєні нашою монархією разом з Італією в Цєтинї, не о- стали без впливу. Австро-угорське правитель- ствє зажадало від Черногора свобідного ви- ходу свѣтского населєня із Скодри і строго- го слїдства при участі представника австро- угорского в справі убийства Францісканца Палича і вдоволеня за пригоду пароплава „Скодра“. Відповідь черногорского правитель- ства все ще невизначна і неясна, однак можна було сподівати ся, що Черногора не буде до- водити до крайности. Вість з Лондону за- певняє, що справи в найближшєм часі будуть мирно поладжені, бо наради амбасадорів в Лондоні постановили вже, що Скодра має припасти новій державі альбанській а Дякова Сербії. Інші ще не рішені справи не повинні би вже насувати великих трудностей.

Наслїдком ухвали наради амбасадорів мають бути балканські союзники вїзвані, що- би відкликати війська з областей будучої Альбанії. Черногору вїзвано до понеханя даль- шої облоги Скодри, а Сербія має усунути військо з пристани в Драчу. Тимчасом найно- вїйші вісти доносять про опір короля Микити і дальше обстрілюванє Скодри помімо вїзваня європейських держав вказують на се педво- значно, що король Микита очевидно нишком підбадьоруваний з російского боку, не тільки не залишив обстрілюваня Скодри, але заяв- ляє, що ніяким способом не піддасть ся волі Європи.

З усього того видно, що діяльність євро- пейської дипломатії кінчать ся тільки на словах, а не видно діл, і то рішучих. Бал- канські держави, а передовсім Черногора, на- слїдком того бундують ся, а Європа осоро-

млює ся, бо виходить на се, що на все мож- но собі супроти неї позволити і тому загаль- но починають собі глузувати.

Льондонська конференція амбасадорів нагромадила вже цілі купи нот, ухвал, рі- шєнь, але не здобула ся на якийсь смїлий рух, котрий довів би до послуху. Амбасадори згоджують ся „в засаді“, довели до диплом- атичного порозуміння, але не здобули ся на смїле і рішучє діло, котрє би порозуміли в Білгороді і в Цєтинї. Країна вже пора по- кінчати з „дипломатичними висловами“, ко- трих очевидно не розуміють на Балкані.

Європа могла доси вже вивєннити ся, що там на Балкані треба промовляти иншим спо- собом, наколи бажає ся там досягнути послух. Нічого не поможуть найкрасні ухвали, ані гарно вироблєні паперові воти, наколи їх не попре ся рішучим ділом. Дипломатична стилістика там зовсім непотрібна і несприятна, а лише кілька коротких ядерних зворотів, котрі стали би там загально зрозумілими. Се обовязок європейських держав, приневолити Черногору до понеханя обезцїльного проливу крові і облоги Скодри. Так само свѣтлий о- бовязок Росії заявити рішучо Черногорі, що пора дійти до розуму і погодити ся з неми- нучою долею. Двозначна політика Росії запо- діяла вже чимало лиха, і країна пора, що би з нею покінчено, бо тільки двозначна полі- тика Росії додавала смїлости Черногорі. Тільки королемом деяких російських політи- ків треба приписати упір Черногори в справі Скодри і єї змаганє до овладя сею твер- динею.

Досить уже сеї сумної і грізної гри, що не дає Європі дійти до втихомиреня. Росій- ский цар, котрий бажав би ідеї Гаїських ми- рових конференцій переведєня в житє, по- винен свому „одинокому“ другови в Цєтинї сказати рішучо: „руки по швам!“ А міністер Сазонов повинен поскорити з поукою для сво-

їх представників у Білгороді і в Цєтинї, що- би покінчити з соромним воловодженєм Ев- ропи.

Король Микита вихиснує ся обставину, що комендант Скодри, Ессєд-паша не хоче визволити з твердинї свѣтского населєня, а там способом Черногора хоче зискати на ча- сї, щоб довести до дальшої запутаности. Єв- ропейські держави поробили вже в Царгороді відповідні заходи, щоб відняти всякі основи Черногорі до крутїйства, і щоб она перестала там дальше микитити. Лише упір Микити є причиною заколоту мира і безцїльного про- ливу крові невинних жертв черногорської жорстокости. Як запевняють з дипломатич- них кругів, то вже Сербія заявила, що готова відкликати війська із забраних областей, а також з Білгороду дали зрозуміти Черногорі, що добре зробила би, коли би погодила ся з неминучою долею і з тим, що їй признають. Сербія не має охоти давати на поталу своїх людей для безвиглядних забавів черногорско- го поета. Визначна мова Сербії повинна найти зрозуміне в Цєтинї і досягнути бажану цїль.

Але коли би Черногора понад усяке спо- діване дальше опирала ся виразній волі Ев- ропи, тоді Австро-Угорщина й Італія були би приневолєні домагати ся від Європи мандату до рішучого кроку. А коли би з ріжних при- чин не можна було досягнути такого мандату, то кабінетам у Відні і в Римі не оставало би нічого иншого, як здобути ся на самостійне поступованє, хоч може сєго не буде потрібно хватати ся. Бож можна припускати, що ко- роль Микита має на стілько обачности, щоб не доводив свого краю і народу до нещастя. Терпєливість Європи дійшла вже до самого краю, тепер прийшла черга на Черногору, зро- бити, що належить ся.

Допись з Самбірщини.

(Виборча реформа. — О руску гімназию в Самборі).

Всеполяки агітують за устроєнем вїча, яке має виступити проти виборчої реформи. Чи потягнуть за собою більшість — поба- чимо.

Русини Самбора і Самбірщини не мож- уть погодити ся з станом основаня філії гімназії виключно з викладною мовою поль- скою в Самборі. Більшість руского населєня самбірского повіта і сумежних 10 літ рік-річ- но підносила потребу основаня філії гімназії з рускою викладною мовою, аж вкінці діж- дала ся, що основано філію, себ то повну дру- гу гімназию для меншости населєня з виклад- ною польською мовою, а над більшістю 3/4 населєня перейшли до дневного порядку.

Сей удар огірчив Русинів до крайности, з ним ніяк погодити ся, бож Поляки мали свою гімназию, о ню не добивали ся, а коли єстьвуюча розросла ся і показала ся потреба подїлу, а в головній гімназії було понад 300 Русинів, то філія повинна була припасти Ру- синам і в ній повинна бути введєна викладна мова руска.

Стало ся однак инакше. Не завидуємо Полякам сих двох закладів, але не можемо через се зрікати ся наших прав, які нам біль- шости населєня справедливо належать ся. Наколи меншість населєня має дві школи, то нам більшости належить ся своя школа, в ко- трій би наша молодїж виховувала ся для сво- го народу, побирала науку в своїй рідній мо- ві, знаходила провід і відвіту опіку.

Нім однак се стане ся, нім добємо ся своєї школи повинні власти шкільні при об- садї професорів узглядняти і сили рускі. До- тепер на дві гімназії і понад 40 сил учи-

Р. Мольнар.

О гарній панї.

— Отже ви кажете, що ваша молодість змарнована?

— На жаль, так оно є!

— І думаєте, що се щось незвичайно сумного?

— Привзнайте, що се дійсно найсумніше на свѣті!

— Зараз пізнати, мій пане, що ви ще дуже молоді. Повірте мені старому, бувають багато страшніші річи. Приміром, коли хтось змарнує старість.

— Як же се можливо?

— Все є можливо! Кожному, хто тільки жалувє ся передімною на свою скоро пережиту молодість, оповідаю історію одной старшої дами, котра по чудових літах молодости до- жила в мирі і в чєсти повзжного віку і опи- сля протягом двох місяців змарнувала ся цілком.

— Буваєте на перегонах?

— Ні.

— Ну, так і не знаєте її. Я її побачив перший раз на шляху. Була там зі своїм мужом, чоловіком без найменшого значіння. Були багаті і бездїтні. Від кількох літ перепровади- ли ся до столиці, щоб решту своїх днів пере- жити в тім веселім млинї. Мали величаві апартаменти і жили собі з дня на день. Она була дуже гарна.

— Кілько літ могла мати?

— Коло пядєсяти. Уявіть собі жіночку

не за худу і не за повну та на свій вік з до- волі молодим виглядом. Така була. Передов- сїм добре, як то кажуть, законсервована. Всіх чарувала она своїм свѣжим виглядом; як у- вїйшла, мужчини збивали ся в гурток і диву- вали ся; жінки розпалювали ся, а дівчата — но тії були в ній прямо закохані. Бо треба вам знати, що се тільки видумка лихих новє- лістів, немовто першою любовою дівчини му- сить бути студент, або офіцер. В дійсности підхопні залюблюють ся звичайно в якісь гарній, дозрілій і мудрій жінці.

— Щож дальше?

— Я також належав до товариства, ко- тре гуртовало ся коло неї. Скоро набрав я пересвїдченя, що се не тільки гарна, але й мудра та високо образована жінка — в роді княгинь з повістий Діма. Я не годен передати словами вражіня, яке она на мене зробила! Огністі очи і чаруюче волосє, хоть сиве... Була притягаючою силою в товаристві, а муж- чини радо жертвували для неї забаву з ви- шшими панями. Одним словом — побут в сто- лиці овлачував ся їй. А тепер приходить най- цїкавійша частина оповіданя. Одного разу, я- вила ся тая панї між нами, але так немож- ливо наперфумована, що мужчинам прямо в носач вертіло. Був се, мабуть, наслїдок тих беззаставних похвал, котрими її з усіх сторін обсыпували. Не люблю переборщувати, але я певний, що гарна паня стала собі нараз уяв- ляти, немов то їй справді не більше як двац- ять літ і се було власне найбільшою трагє- диею в її віці.

— Чому?

— Казала собі в кілька днів пізнійше

зробити новий костюм. Її давнійші одяги тво- рили прегарну і симпатичну мішанину зложє- ну з суконь, у які вбирають ся гарні і з до- брим смаком жінки і тах, які бачимо нерав- на поважних та достойних матронах. Кравчи- ні на провінції не є вправді мистцями, але віддихаючи свѣжим сільским воздухом, по- дібно як і ті, котрим шпють одяги, вмють они завсїгда вибрати якусь посередню дорогу. Міські швачки не годні спромогти ся на щось подібного, тож наша дама дістала одяг поган- ний, такий, як собі замовила. Цїлком, як для молодої панночки, неможливо обтислий. А шуміло то, мов гірський потік! І не був се звичайний шелест. Бувають жіночі сукні, що не шумять, лиш шелчуть, зітхають, стогнуть, або жалують ся, повні туги. Ніколи не любив я слухати тої любовної розмови суконь, а те- пер мав я її всюди, де тільки гарна паня по- вернула ся. А до того тії запахи, найсильній- ші, які тільки є: Korylopis du Japon, Lotus doré, Quintessence de Katalpa, primerose extra- essence!.. І нараз почали з неї насміхати ся, а она об тим не знала. Була певна, що зай- мають ся нею ще більше, ніж перед тим, і скільки могла старала ся наслідувати в одягу молодої панночки.

Одної днини явила ся там в капелюсі, який я назвав „гекатомбою тиранів пташачо- го роду“. Птахи зелені, жовті, червоні і го- лубі літали по тім дивацкім накритю голови. А дальше стала ся річ найсумнійша. Її гарне сивє волосє зачало молодїти, робило ся жов- тавє. По трох днях ще гірше пожовкло, а на четвертий потемніло на добре. Пізнійше при- ходила щодєнно з волосєм цілком темним. По

кількох недїлях годі її було пізнати: опудало неможливо набїленє, з пачервоненими устами і з лицем, змінєним від масажу. Зачали з неї глумити ся і остаточно довідали ся, що при- чиною цїлої тої перемїни був.. студент. На жаль, знаємо се дуже добре, що найнещасли- вїйшою добою в житю мужчини є студентська любов, а мішанина науки з залиціями має звичайно найпогубнійші наслїдки. Такий роз- люблений студент написав сонет і тої самої днини її естетичнє почутє вмерло і було по- гребанє. Обїшло мене се до тої стєпени, що одной днини сказав я: палєнє тіл повинно обо- вязувати загально і то в якісь означєнім ре- чинці.. Тимчасом она відмолодила ся, пере- фасонувала ся!

— Як бачу, не була так дуже мудра!

— Була, мій пане, була! але на жаль вмовила в себе, що є молододо. Я певний, що цїле товариство було би любило ся в ній, ко- либ не отєя молодецька дурїйка. Бїдолаха, мусїла вертати на село, але можете собі уяв- ти, як її там прийняли. Не оставало ся їй нічо більше, як тільки замкнути ся в своїм дворі і не показувати ся нікому. На щастє померла тамтого року.

Ось і кєнець тої сумної повісти, котру завсїгда пригадую собі, коли тільки пхас мене щось, щоб зробити дурницю.

(З угорської мови — М. Н.)

тельських в крім катехитів оден дійсний учитель Русин до рускої мови і другий суплент до сеї мови! Число се навіть на польські гімназії за мале.

Крім сего не можемо поминути ще одну справу. Населене самбірського повіта і сумежних переважно руске, в дома уживає виключно своєї мови, і діти, уживаючи сеї мови не володіють вправно мовою польською в такій мірі, яку ставляє ся при вступнім іспиті до гімназії. Се є головню відстрашаючою причиною нашу молодіж від гімназії. Розуміємо, що в польській гімназії треба вимагати певного знання сеї мови, в котрій будуть виключно науку побирати, але з огляду, що сї гімназії є одинокі, з яких більшість населення має користати, вимоги сї повинні бути мірковані і поправність вислову не повинна бути головним мірилом прийнята, або відкинена ученика. Тут повинно ся брати під увагу, що молодіж ся на виучене польської мови зужила значний засіб енергії і часу, щоби виказати успіхи рівні тим, які не знаючи другої мови уживали в дома і в школі лише польської мови.

Порушені справи не дозволяють населенню нашого повіта забути справи домаганя своєї школи.

Зі зростаючою свідомістю національною в повіті домаганя основаня гімназії з викладною рускою мовою стає з кожним роком більше пекуче.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових переддільників в кругах своїх знакомих.

Допись з Дрогобича.

XI звіт Дирекції Тов-а задаткового „Народний Дім“ в Дрогобичі, товариства зареєстрованого з обмеженою поручкою викazuje за рік адміністраційний 1912. межі іншими ось що:

З кінцем р. 1912. числило Тов-о членів 2614, які заявили уділи по 20 К в квоті 157.540 К, отже обезпеку Тов-а солідарною відвічальністю членів (після статутів) в висоті 10 кратній декларованих уділів виносить 1.575.400 К. Цілий маєток власний Товариства в уділах і фондах резервових виносить 129.242.40 К (а не 229.242.40 К, як хибно в звіті, здає ся через печатну похибку виказано.)

Стан позичок: а) векслі: З кінцем р. 1911. було 1321 штук на 667.663 К, в р. 1912. уділено 5752 штук на 3.202.400 К, разом 7073 штук на 3.870.063 К; в р. 1912. сплачено 5541 штук на 2.992.288 К, отже на р. 1913. позістало несплачених 1532 штук на 877.775 К.

б) скрипти довжні: На позичках позістало з кінцем р. 1911. 735 штук на 205.309 К, в р. 1912. уділено 96 штук на 175.665 К, разом 831 штук на 380.974 К; з того в р. 1912. сплачено 156 штук на 60.987 К, остає на р. 1913. несплачених 675 штук на 319.987 К.

Завначую, що стан позичок в р. 1912. був на вексях 3.870.060 К і на скриптах довжних 380.974 К, разом 4.251.037 К, а загальна сума несплачених позичок з кінцем р. 1912. виносить в вексях 877.775 К і в скриптах довжних 319.987 К, разом 1.197.762 К. Сю останню суму викazuje Дирекція в звіті яко загальну суму всіх позичок (належало би додати несплачених з кінцем р. 1912.).

Загальний оборот касовий виносив 8.922.174.79 К. Кошти закуплених каменець в р. 1909 виносить 311.040 К, а чистий зиск 9.928.86 К.

Стопа процентова від позичок скриптових виносила 7% + 1% проволочки + 1/2% на адміністрацію²⁾, а від позичок вексельних 7% + 1/2% на адміністрацію. Почавши від дня 15. XI. 1912. підвищено стопу процентову о 1 1/2% так, що від сего часу виносить она 9% а зглядно 10%.

Так висока стопа процентова при позичках для бідних хліборобів зближає ся уже до лхви і треба було застановити ся, чи підвищене єї в часі загальної нужди і грозячого голоду було вказане і на часі. На брак капіталів і трудність їх отриманя ані Дирекція ані Рада надзираюча не може ся відкликувати, скоро з кінцем р. 1912. вкладки щадничі

виносили 1.513.111.66 К, скоро на льокаціях в ріжних товариствах уміщено, 219.998.46 К скоро дано на одну позичку скриптову 100.000 К і скоро з кінцем р. 1912. позістала в касі готівка 68 143.10 К.)

Не входячи в оцінку звіту Дирекції, запитаю лише заводових людей ознакомлених з інтересами банковими, чи виказаний зиск в квоті 9928.86 К при стані власного маєтку 129.242.80 К, при стані позичок на 4.251.037 корон, при виказаних стопах процентових і зі зглядом на власну реальність в вартості 311.040 К є відповідний, а затримаю ся трохи ближше при адміністрації недвижимо-стей т. є куплених в р. 1909 реальностей доповняючи їх коротку історію.

В р. 1906 купив „Народний Дім“ в Дрогобичі реальність при ул. Стрийській і Собіського ч. 1 зложеною з двох домів партерових, одной будки склепової і великої площі з оглядно огороду, около одного морга за ціну купна 47.000 К. В однім з тих домів уміщено бюро „Народного Дому“ і руске казино, а другий дім і будка склепова були виваймлени. (За сю реальність жадано від особи приватної 34.000 К).

Півнійше докуплено від ОО. Василя частку парцелі притикаючу до „Народного Дому“ в цілі вибудованя великої каменіці, в якій між іншими убіаціями містила би ся саяла на вистави театральні і всякі більші збори коштом будови около 100.000 К. Замість сего при кінці р. 1909 купує „Народний Дім“ від адвоката д-ра Шайна дві одноповерхові каменіці при ул. Стрийській ч. к. 295 з додатком малої площі за ціну купна після звіту Дирекції 311.040 К. Купно наступило під тими умовами: „Народний Дім“ приймає довги гіпотечні залагаючі на куплених каменіцях 150.000 К т. є 100.000 К на 4 прц. в Банку краввім і 50.000 К на 5 прц. в дрогобичській Щадничі.

Адвокат др. Шайна приймає давнішу реальність „Народного Дому“ в вартості 50.000 К і дістає готівкою 100.000 К, за яку вибудував двоповерхову величаву каменіцю на місці, де мав будувати „Народний Дім“ і зробив на рускім „Народнім Домі“ знаменитий інтерес, позбувши ся довгів 150.000 К і прийшовши до власности двох домів партерових, нової каменіці двоповерхової і площі з оглядно огороду моргового.

Се „Народний Дім“? Обчисливши відсотки від довгів гіпотечних, від вартости давної реальности і від заплаченої реальности і від заплаченої готівки, додавши до того податки, асекурацію, реперациі ітд., то каменіці новонабуті не приносять жадного доходу в доказ того що на грубо переплачено, а тутешний „Голос Прикарпатія“ з р. 1911. ч. 7 прилюдно закидував Дирекції, що переплачено 60.000—70.000 К і що Дирекція дістала за сей інтерес велике порукавчє. Чи Дирекція на сей закид реагувала в дорозі судовій, о сїм не знаю. Окрім адвоката д-ра Шайна заробив на кунах і продажах недвижимо-стей „Народного Дому“, адвокат споряджаючий контракти купна і продажі, що був в своїй особі Директором і синдиком „Народного Дому“ заробив скарб державний, отримавши около 12.000 К належитостий переносних а може ще дехто. От де йдуть рускі гроші!

Зробивши такий інтерес на купні недвижимо-стей, „Народний Дім“ замість запровадити конечні оцадности, призначає цілий перший поверх одной каменіці на готель і видає на урядженє 12 комнат готельових 15.000 К (може в кожній комнаті справлено пняно або меблі магонові).

Що „Народний Дім“ до сеї пори т. є за три літа з своїх каменіць не мав жадного доходу а навпаки доложив много гроша, переконати ся можна з рахунків адміністрації нерухомостей предложених Дирекцією звітами за р. 1910., 1911. і 1912. в доказ, що була грубо переплачена.

Прихід з домів становлять побрані чинші. Побрані чинші після рахунків Дирекції були слїдуючі:

в р. 1910	22.384.84 К
наперед побрані чинші	1.995.81 „
в р. 1911	20.765.13 „
наперед побрані чинші	1.589.14 „
в р. 1912	21.760.70 „
наперед побрані чинші	1.414.84 „
разом чинші за 3 л. побрані	69.910.46 К

Розходи (в коронах):

	Податки	Перерібки урядженя	Відсотки від вплаченого капіталу
в р. 1910	4430.87	7062.72	6070.21
„ „ 1911	7273.17	7855.82	5287.38
			7625.—
„ „ 1912	7721.70	8362.62	ex 1911 3828.75
		1351.61	9122.24
	19425.74	24632.77	31933.58

разом розходи 75.992.09 К до того кошти адміністрації виказані в звіті за р. 1910. поз. 18. 6 507.89 „ і асекурація виказана в звіті за р. 1911. поз. 18 147.28 „ разом розходи за 3 літа 82.647.26 К відтягнувши від розходів приходи 69.910.46 „ окаже ся за три літа страта 12.736.80 К

то є, тільки доложив „Народний Дім“ до своїх нерухомостей куплених за суму 311.040 К. Чи така господарка публичним грошем єсть добра, най осудить, хто хоче.

„Народний Дім“ виконуючи першу гадку і вибудувавши на реальности купленій 1906. р. двоповерхову каменіцю з салею театральною на сїм місці, де тепер стоїть величава двоповерхова каменіца д-ра Шайна, був би заощадив около 150.000 К т. є суму довгів гіпотечних і був би прислужив ся для Українців міста Дрогобича і повіту, для яких брак салі театральної дуже ся відчуває. Но, годі, стало ся внакше.

Жаден банк ані жадна інституція фінансова і кредитова не вдає ся в операції закупна домів, знаючи, що такі операції суть найнекористяїші, бо капітал грошевий потрібний до обороту вязнить ся в нерухомостях приносячих при великих податках і інших розходах незначні доходи — і жадна приватна особа і інституція не купить реальности домової, щоби не принесла 4%—5% чистого зиску, бо такий процент принесе солідний цінний папір без клопоту.

Інакше поступила Дирекція і Рада надзираюча „Народного Дому“ в Дрогобичі з р. 1909. та не знати, що більше подивляти, чи легкодушність, чи недостачу найпримітнівїших засад економічних і фінансових, чи разом одно і друге.

Хтож був ініціатором в сїй для товариства шкідливій операції й хто виноватий в сїй справі? На се може відповісти Дирекція і Рада Надзираюча „Народного Дому“, а ми зачитуємо слова Максима Горького: „Нїхто з нас не виноватий, бо ми всі одна х..ба“.

¹⁾ В таких звітах не повинно бути печатних похибок. — Ред.

²⁾ В звітах з попередних літ від сожки проволочки від скриптів довжних виносили 5%, а в звіті за рік 1912. уже тільки 1%.

³⁾ На добродійні інституції жертвував „Народний Дім“ після рахунку за рік 1909 квоту 510 К, за рік 1910 квоту 650 К, а за р. 1911 квоту 1391.04 К. Кошти адміністрації після звітів виносили:

	кошти адміністрації	адміністрація нерухомостей
за р. 1910	14.488.56 К	25.079.14 К
за р. 1911	23.048.22 К	31.188.65 К
за р. 1912	22.786.56 К	22.024.37 К
	уладженє готелю 16.753 К.	

Огляд часописий.

(„Новое Время“ в обороні всеполяків. Всеполяки є союзі з сионїстами. II. Ценьський в обороні русофільства.)

Боевий похід всеполяків і подоляків політиків проти сеймової виборчої реформи і проти уладженя згідного житя обох народів в Галичині має також свої добрі сторони, бо в боевїм запалі показує ся правдиве личко сих опозиціонїстів. Показує ся іменно, що всеполякам і подолякам не ходить так о виборчу реформу, як о видвигненє галицького москвофільства на рішаючий чинник в краввїй політиці. За москвофільскі забіги в Галичині надїють ся панове всеполяки і Ценьські „милолюбї“ в Петербурзі; за реактивова-

не нецасної політики бл. п. намісника Потоцького усміхає ся польским москвофілам протекція націоналістичної Росії, в „Новим Временем“ на чолі.

Сї польскі заходи вайшли відгомін вже й в Петербурзі. Поза тайними нарадами Дмовського з Бобрінським йде кампанія російської печати проти австрійської політики в Галичині, проти намісника д-ра Бобжинського, бо спілка Дмовський-Бобрінський-Вергун-Дудикевич вважає єго головною перешкодою на шляху до здійсненя москвофільських намірів в Галичині. „Новое Время“ в пристрастний спосіб атакує намісника д-ра Бобжинського за поборюванє.. всеполяків. „Хотячи за яку небудь ціну догодити цісареві — пише „Новое Время“ — і довести до порозуміня між представниками двох народів, що замешкують Галичину, улекшив собі сию задачу (нам. Бобжинський) до найвисшої степені. Силюю насильства(!) знищив польське сторонництво всеполяків, які польскоруску угоду розуміли не з вузко австрійської (агал) точки видженя, але в загально польскої“..

Що більше: москвофільство всеполяків і спілки пішло вже дальше поза сию оборону націоналістично-воєнних російских кругів. Для догодженя Дмовському підсували російскі націоналісти гадку своєї дипломації, щоби одною з точок в погодженю з Австрією поставити усунєнє намісника Бобжинського.

На галицькій області шукають всеполяки для своїх москвофільских стремлїнь за союзниками навіть у жидів. Посол Гломбінський прилюдно заявив ся за допущенєм жидівської соймової куриї і для гарних очей Росії з одной стороны, а для приєднаня собі союзників з другої заперечив — о zgrozo! — всі дотепершні асиміляторскі стремлїня Поляків в відношеню до жидів. Всеполякими професорами опанований львівський університет через свого урядового речника мав вже признати єствованє жидівської народности! Або те все цілковита „przebudowa myśli narodowej“, або безмежна політична дурійка, яка приводить всеполяких загорільців аж до самозапечєня.

Та сею дурійкою опантаний не лише який там небудь Грабський, але навіть такий політик, як Ценьський. Консерватив, східно-галицький дідич, член свого рода „каста“, що ласці австрійської політики і династийній прихильности завдячує свою вишнїшу силу, протягає свої рамена для обіймів з москвофілами. Можна не годити ся на виборчу реформу, можна єї річево поборювати, як всякий витвір людський, з яким не можемо звязати своїх симпатий, але з ворожнечі для якоїсь справи кидати ся в обійми Дудикевичівцям і цілому москвофільству, що своєю діяльністю виняло себе поза скобки суспільности — се соромно і гадко, а що найменше недостойне тої міри політика, що вожд подоляків. А прецьнь... так... нічого прецьнь се статя з підписом п. Ценького в „Gazet-i Narodow-ij“ ч. 74. „W sprawie reformy wyborczej“; в нїй же читаємо єго власні слова (дословно): „Сі więc, co rzeczywiście pragną i czują potrzebę załatwienia sprawy reformy wyborczej, odpowiadającej potrzebom dzisiejszym stosunków, postępowi i rozwojowi sił, ale też zabezpieczającej interes narodowy, niech wywrną nacisk na swoich dotychczasowych sojuszników i posłów ruskich, ażeby przyjęli projekt mniejszości (а чому не vice versa?) ewentualnie zmiany, bez których nie byłoby normalnego funkcjonowania sejmu i spokojnego, rozważnego a pożytecznego rozwoju autonomii krajowej. Takie stanowisko nie jest sprzeczne również z interesem ludności ruskiej. Bo nie jest ukróceniem praw ludu ruskiego, gdy nie chce się oddać w ręce jednego stronnictwa zupełnej przewagi tak w kraju, jak i w sejmie“.

Кожою то з „ruskiego ludu“ бере горячо в оборону п. Ценьський? Очевидно — москвофїлів. Печаливий і вірний союзник. „Прикарпатская Русь“ і „Галичанин“ повинні іменувати своїм почесним опікуном побіч гр. Бобрінського ще й п. Ценьського. Він же так обороняє москвофїлів!

Справа виборчої соймової реформи переходить на таку дорогу, що наш нарід повинен сказати своє слово прилюдно і голосно, бо вороги вже не криють ся з своїми плянами і хочуть єї загрипти.

Перед миром?

Справа Скорди і Альбанії.

До Відня надходять вісті, що чорногорський король Микита велів даліше острілювати Скорду. Такі самі вісті прийшли з Лондону і з Берліна з тим доповненням, що в Цетинії виразно чути канонаду. Коли би ці вісті були правдиві, то треба прийняти як певну річ, що великодержави сейчас виконують рішене зборів амбасадорів, то значить, що завтра або позавтра прийшло б до блокаде чорногорських портів в цілі приневолена Чорногорія, що би покорилася волі великодержав.

„Die Zeit“ пише на основі інформацій з дипломатичних кругів, що є пересвідчене, що Чорногора уступить перед волею великодержав. Коли би однак се не зробила, то примінене поважних заряджень із сторони великодержав було би неминучим.

Льондонська печать висловлює занепокоєнє, що дальший опір Чорногори проти домагань Австро-Угорщини міг би викликати поважну путаницю. Англійська печать вияснило поведене Чорногори поступованем Росії, котра зволікає в прилученєм ся до збірного кроку великодержав. На запит „Daily Express“ відповів король Микита чорногорський, що не прийняв би (?) ніколи рішення великодержав, яке не дозволило би Чорногорі здобувати Скорду. „Pall Mall Gazette“ довідує ся з міродатного жерела, що великодержави є згідні що до кроку, який мають виконати супроти Чорногори. Коли Чорногора не уступить, ціле чорногорське побережє буде зблоковане зединою флотою великодержав. Великодержави не допустять до дальшого проливу крові. Росія заявила Болгарії, що операції болгарської армії мусять обмежити ся до лінії Чаталджи.

Урядово доносять з Білгороду: Представники великодержав вчора о 5. по пол. кождей зокрема зложили заяву в справі рішення великодержав що до північної і північно-східної границі Альбанії, а також в справі відступлення від облоги Скорди. Предсідник міністрів Пасіч заявив, що приймає до відома се рішене і після порозуміння із союзниками дасть відповідь.

Півурядово звіщають з Білгороду, що нота великодержав містить звітмовлене, що великодержави зовсім порозуміли ся що до північної і північно-східної границі Альбанії і що тому дальша війна не вплине на альбанську справу. Великодержави просять сербське правительство, щоб понехало облоги Скорди, перервало ворожій кроки на областях приналежних до Альбанії і щоб як найскорше опорожнило ті області. Рівночасно великодержави признають, що потреба поробити пильні зарядження, щоб обезпечити — як деякі держави висловлюють ся — річеву обезпечку католиків і магометан альбанської народности, а після слів інших великодержав: річеву і релігійну свободу католиків і магометан альбанської народности.

Бюро Райтера довідує ся про нараду амбасадорів в справі полудневої границі Альбанії і каже, що границя, яку предлагала Греція, починає ся від адрицького моря при заливі Хімара, звідси йде до Тепелені і до місця, де лучать ся ріки Дрінос і Віоса, дальше вздовж Віоси до Клеура, а звідтам вздовж хребта гір Данглі через долину рік Деволь і Скумбі аж до озера Охріда, де сходять ся в полудневим кінцем усталеної великодержавами північно-східної границі. Амбасадори ще не порішили (!) своє становище в сій справі. Після пропозиції, яку кілька великодержав мало приготувати, дві треті області, до котрої Греція має претенсїю, мають бути признані Альбанії в 252 тисячами Греків і 141 тисячами неальбанських магометан. Крім сего предкладають, щоб суша напроти Корфу прилучена була до Альбанії.

Великодержави, а цивільне населенє в Скорді.

Урядово доносять з Цетинії: Вчора о год. 4. по пол. представники великодержав повідомили разом Чорногору, що Порту за старанєм Австро-Угорщини поручила комендантові Скорди, щоб цивільному населеню позволив опустити обляжене місто.

Представники великодержав зажадали дальше, щоб перебуваючим в Скорді заграничним військовим аташе дозволено вручити Ессад наші се повідомлене. Міністер заграничних справ заявив, що предложити сі домаганя великодержав радї міністрів, почім дасть відповідь.

Вмішанє великодержав.

З Царгорода доносять: Із здивованєм говорять ту, що французкий амбасадор доси не одержав ще інструкцій що до спільного кроку великодержав у Порту, хоч всі інші амбасадори вже перед 8 днями мали інструкції. Вкінці вчора одержав французкий амбасадор від свого правительства потрібні інформації і зараз зібрали ся всі амбасадори у декана дипломат. тіта амбас. Паллявічівого на нараду, повідомляючи рівночасно Порту, що о 3. год. по пол. являть ся збірно. Однак пізніше відкликали свої відвідини.

Дописець дневника „Die Zeit“ доносить з Царгорода, що причиною опізнення кроку великодержав в Царгороді є домаганє Росії, зголошене під адресою Туреччини, щоб Росія одє жала ріжні привілеї в дарданельській справі. Росія із своєї сторони обіцює за сі привілеї не поирати болгарських домагань в справі воєнного відшкодованя.

В софійських кругах впевняють, що проволока у відповіді союзників на мирову пропозицію великодержав наступила з вини Сербії і Греції. Дальше впевняють, що болгарська армія буде змагати до проломаня лінії Чаталджи.

„Мирт“ пише, що паденє Адриянополя не усуває ще всіх перепон в справі заключеня мира, бо головну перешкоду становив не опір облягаючої турецької залоги, але в колибаню і заохочуючий поставі Європи. Коли Європа справді бажає мира, то мусить дещо пристригти (!) фантації Турків, інакше не останє нічого иншого, як знова взяти за оруже.

Ізза невзначної ріжнїці в інструкціях, уділених амбасадорам, предложенє Порті мирових условин вчора не відбуло ся.

Проти домаганя відшкодованя.

„Journal des Debats“ поборює знова енергїчно домаганє балканських держав, щоб Туреччина платила їм воєнне відшкодованє і питає: Чи балканські держави думають, що вірителі Туреччини дадуть їй позичку на сплату відшкодованя? Франція ніколи сеї дурниці не зробить, а могла би єї позичити виключно лише на цілі внутрішньої реорганізації і економічного розвитку Туреччини.

Після овладї Адриянополя.

Шукрі паша разом з сімома іншими турецькими заповненими генералами і офіцерами генерального штабу, всі в товаристві придлених собі болгарських офіцарів і своїх ординансів, прибули вчора о год. 4. рано до Софії. На двірці повитали прибувших сердечно комендант міста і комендант двірця, висловлюючи подив для відваги і хоробрости оборонців Адриянополя. Турки удали ся до визначених їм приміщень.

Болгарский міністер війни вислав до сербського міністра війни в вагоди спільної побіди під Адриянополем телеграму з желаням, в яких славить хоробрість сербського війська і висловлює бажанє, щоб кров, пролита під Адриянополем, причинила ся до затісненя приязни обох держав. Сербский міністер відповів телеграфічно, що спільні героїські діла одержуть трівке почесне місце в історії, а кров спільно пролита причинить ся до затісненя узла братерства і союзу.

Начальна коменда сербського війська одержала звітмовлене від вождя другої армії ген. Стефановіча (з під Адриянополя), що перевіз сербського війська значне сяниві, бо присутність війська в дотеперішнім місці вже не є потрібна ізза покінченя задач, які мали бути переведені. Білгородське правительство звернуло ся в просьбу до загребських лікарів о присланє лікарів, бо в найбільших днях прибуде 7.000 сербських жовнів, ранених під Адриянополем.

Воєну добуху в Адриянополи оцінюють на 150 мільонів франків.

До Адриянополя виїхала зорганізована жидівским гуманітарним товариством виправа під проводом „галеха“ Ерентрайза із припасами поживи, консервами, солю, нафтою і лікарствами, а також полемим шпиталем, щоб потішити наляканих Іцків і Сур.

Втрати під Адриянополем.

Після перших вістий з головної квартири вносять втрати Болгар в битвах під Адриянополем в часі від 24. до 26. с. м. 11.000 вбитих і ранених. Взято в полон около 60.000 Турків, в сім числі 833 офіцарів і 13 генералів. Здобуто слідууючу добуху: 650 гармат різного рода, 58 мітралез, 10 прапорів, 1 бальон, велике число оружя і амуніції для піхоти і артилерії, багато возів і середників перевозових, які служать для оборони кріюсти.

В справі чорногорських насильств.

Бувший міністер воввода Гавло Вукотіч і член найвисшого суду Люба Бакіч виїхали до Дякової як члени комісії, що має на основі договору між Австро-Угорщиною і Чорногорію розслідити справу навертаня на православє і убийство о. Палича.

Російська печать про теперішнє становище Росії.

„Русская Молва“, обговорюючи однодушне рішенє великодержав що до Скорди, пише: Щоб ся наша уступка була останньою уступкою. На балканським півострові нема хвилево ніякої спірної точки, яка могла би підбурити Австрію і Росію проти себе. По страшних бурях і довгій блуканні в мряді нещастя бачимо вкінці перед собою сушу. Ще вправді ми не причадили до порту мира, однак бачимо єго вже близько.

Зате „Новое Время“ бідкаючись ізза уступства Росії в справі Скорди висловлює ся: Кождий мусить признати, що нашій повазі завдано діймаючий удар. Нещаслива політика нашого міністерства заграничних справ спричинила болючий завід, котрий, на жаль, імовірно не буде останнім.

НОВИНКИ.

— Календар. Ві втерник: руско-кат.: Хривантия; римо-кат.: Гугона. — В середу: руско-кат.: Отдів убитих в С.; римо-кат.: Франпа.

— 10-тижневий курс висшої освіти у Львові закінчав ся вчорашньої неділі концертом, руханковим пописом і спільною вечерою. Концерт відбув ся в салі „Рускої Бесіди“ при численній участі запрошених гостей, панів і пань. Між присутніми ми бачили пп. радника Двора Барвіньского, пос. д-ра К. Левицького, директорів Зем. Банку д-ра Кульчицького і Рожанського, дир. К. Паньківського, проф. д-ра Студинського, дир. д-ра Федака, д-ра Ів. Франка, проф. В. Шухевича і много інших представників наших львівських інституцій, товариств і ширшого громадянства. Настрій був велими святковий. До стоячих на естраді курсистів промовив щирими словами голова „Просвіти“ радв. Кивелюк, пригадуючи їм ціль курсу і працю для свого народа. Потім наступила часть вокально-музична. Хор курсистів співав в двох точках під управою курсиста В. Романка з Добрівлян к. Заліщик, курсисти В. Лисечка з Кобильниці рускої к. Яворова, М. Мричко з Н. Села к. Цішанова і В. Лашин з Горайця к. Ціш. деклямували поезії Шевченка і Франка, хор „Бандуриста“ виповнив дві точки своїми продукціями, а вкінці наступило музикальне тріо о. Туркевича з двома учениками. Всі точки програми оплескували слухачі з належним признанєм. Концерт скінчив ся горячою промовою заст. голови „Просвіти“ о. Лежогубского до курсистів і роздачею їм посвідок участі в курсі. На спомин одержали курсисти „Памяткову книгу просвітнього з'їзду“ і інші книжки від „Просвіти“, У. П. Т. і „Сокола-Батька“. Потім курсист Бородач відчитав довшу працальну промову. Перед виходом відспівано гимн „Ще не мерла Україна“.

По полудні о 3. год. зачав ся на площі „Сокола Батька“ руханковий попис курсистів. Видців було багато, але переважно сама молодіж. Крім кількох соток учеників акад. гімназії, які саме тоді прийшли там на забаву, прибули відпочувачи Гол. Виділу „Просвіти“ пп. дир. А. Галяк і Яр. Весоловский, та представники „Сокола Батька“ і спортивного акад. тов-а „Україна“. Попис тривав півтора години. Впоряд (муштра) в ряді і складі і ріжку (шварм-ліні) провадив курсист В. Лисечка, а вправи топірцем і списою, забави і гри та народні вправи курсист Ос. Кейса з Плотичі малої к. Тернопольа. По одній фавохців вправи випали добре. Додати би тут, що наука руханки від-

бувала в салі „Сокола-Батька“ 33 годин від 7 — 8 год. рано. Учив п. С. Гурку.

З попису пішли курсисти зі своїм настоятелем п. І. Савицьким до „рацлавичкої панорами“ на повиставовій площі. Сей знаменитий образ Стиги і Коссака викликає на кождім, хто єго побачить, потрясаюче вражінє. Як звисно, відтворює в'н плястично побідну битву Поляків в Москалями в 1794 р. під Равицями а особливо бравурний наступ мазурських косинерів на московські гармати. Очевидно і на курсистах мусів зробити глибоке і незатерте вражінє.

О 8. год. вечером відбула ся в „Нар. Гостиниці“ спільна вечера курсистів і прелегентів закінчена сердечною гутіркою і промовами.

— Вістки з України. В Полтаві заложено тов-о „Український Клуб“. Власти вже затвердили статут.

В Житомері відкрито для публіки музей „Тов-а дослідувачів Волині“. Музей має отці відділи: сельско-господарский, артист.-промисловий, історично-природописний, історичний, етнографічний і археологічний. Взагалі сей музей є одним з найкрасних і найбогатших культурно-просвітних заведень на Волині.

В Олександровській церкві відправлено дня 23. марця панакхду по Т. Шевченкови. Вечером того дня в повочеркавській народній читальні відбула ся вистава штуки „Батраки“ За „Радою“.

— Засіданє комісії соймової виборчої реформи відбуде ся в п'ятницю, дня 4. цвітня, о 10. год. перед полуднем в соймовім будинку. На дневній черзі є виборча реформа, краввий статут і подрібна дискусія над начерком виборчої реформи до галицького сойму.

— „Приятелі“ народа. Про небезпечку, яка грозить нашому народови від Canadian Pacific, ми вже нераз писали, а тепер ще звернемо увагу на „великих народолюбців“ в радикального „Голоса“, котрі одиноки з рускої преси поміщують оповістку тої перевозової фірми. Се впрочім вічо нового для пп. радикалів, бо їх календар в кожнім річнику аж кишить від еміграційних оповісток.

— Ще оден шпигун. Оноді арештувала жан-дармерія в Дрогобичі, під замітом шпигунства в хосен Росії, Станислава Питля, рахункового підофіцера 15. п. п. зі Львова. По переведенні на місце особистій трусениці, якої вислід держать в тайні, відставлено арештованого до Львова.

— Зміна постанов львівської політехніки. Міністерство просвіти змінило постанови органічного статута в §§. 5. і 31. для львівської політехніки в ось який спосіб: Шкільний рік ділять ся на два півроки: зимовий і літний. Тривають они від 1. жовтня до кінця лютого і від 1. марця до кінця липця. Више у декана кінчать ся дня 15. жовтня, зглядно 7. марця, а при важнім углядненю може дозволити ректор на више до кінця грудня, зглядно до кінця мая. По упливі тих речинців не можна впасувати єя.

— Нові залізници в Босні і Герцоговині. „Narodni Listy“ доносять з Праги, що рівночасно з предлогодом про австрійські місцеві залізници, яка має бути внесена в парламенти на початку посвяточної сесії, буде внесена також предлога про боснійські залізници. Будова тих залізниць буде коштувати 280 міль. корон, з чого на саму Боснію і Герцоговину припадає 100 міль, а 180 міль. корон буде розділених після ключа суми на Австрію і на Угорщину.

Оповідні.

— Заг. збори тов-а „Народна Лічниця“ у Львові відбудуть ся дня 14. цвітня 1913 р. о год. 5. по пол. в комнатах духовної Семінарії (при ул. Коперника 36) з отсим дневним порядком: 1) Отворенє зборів, 2) звіт Ради товариства, 3) звіт контрольної Комісії, 4) звіт Дирекції, 5) вибір голови товариства, членів Ради і їх заступників, 6) внесенє, Львів, дня 31. марця 1913. За Раду тов. „Народна Лічниця“ у Львові: о. Т. Войнарковский, голова, о. В. Луциняк.

— Сходини членів Жіночого Круга У. П. Т. ім. Ганні Барвінок у Львові відбудуть ся 1. цвітня с. р. (вівторок) о годині 5-ій по полудні в школі ім. Шевченка (ул. Мохнацького 12). На порядку дневним: 1. Звід з діяльности Старшини за останній місяць 2. Реферат п. М. Лучаківської: „Суспільна діяльність шведської жінки“. О численну участь просять ся.

— Іменованя. Предсідник галицької дирекції почт і телеграфів іменовув почтовими практикантами укічених учеників гімназії зглядно реальної школи: С. Міся, М. Мазура, О. Жарковского, А. Дзюбінського, З. Тремба-

чевського і К. Гавалевича у Львові, О. Гурецкого в Перемишлі і Д. Вжостовського в Дрогобичі.

Посмертні оповістки.

— Лукія з Кюсовичів Вахнянинова, вдова бл. п. Івана Вахнянина, ц. к. гімн. проф. в Стрию, упокоїла ся вчора о 12. год. вночі у Львові після довгої, тяжкої недуги, заосмотрена св. Тайнами, в 52. році жатя. Покійна осиротила двох синів: проф. Богдана Вахнянина і его жену Ірену, студ. філ. Остапа і дві дочки: Ольгу, замужену за дром Іваном Бережницьким та Ірену, ученицю V. кл. гімн. Покійна брала живу участь в громадянським руху в Стрию і тішила ся загальним поважанем. Дітий виховала в патріотичнім дусі і старші з них звісни ширший громадї з концертрової естради. Лишає після себе Покійна глибокий жаль у всіх, що єї близше знали. Похорони відбудуть ся в середу, дня 2. цвѣтня о 3. год. по полудни з дому жалоби при ул. Камп'яна ч. 5 на Личаківське кладовище до родинної гробниці. Заупокійні богослуженя відбудуть ся в четвер, дня 3. цвѣтня в Успенській (волоській) церкві о годині 9. рано. Вічна їй пам'ять!

Олександр Барвіньський.

Спомини з мого житя.

(Дальше).

15. Побит в Гляйхенберзі. Тривога о будучину. Заходи о зміну заводу.

Зараз після приїзду в Гляйхенберг оголосив ся я до Vereinskantlei, де мені признано на основі поручного письма яко членови Beamten Verein-у деякі пільги (опуст такса і ціни хати а також безплатне уживує води, інгаляцій і т. п.). Тим способом денне удержанє вийшло мені на 3 гульдени. О лікарську поміч звернув ся я до д-ра Josef-a Haus von Hausen, старшого вже віком, милого виразу лица, чисто германського типу, із справдешньою німецькою Gemütlichkeit. По вельми докладних оглядинах заявив мені, що моя недуга є granulöse Rachenschleimhautentzündung, а хоч сю недугу не вважав небезпечною, однак зазначив, що по скінченім ліченю скаже мені, чи буду міг дальше сповняти учительські обовязки, чи треба буде змінити завід, щоби не викликати повороту недуги. Я вийшов від лікаря покріплений на душі, бо відчув се справді батьківське тепло, з яким він відносить ся до хорого людства, але всеж таки томила мене непевність, чи я буду міг опісля сповняти учительські обовязки, бож починати новий завід навіть в моім тодішнім віці не було легкою і певною справою.

На другий день, в неділю лат. Зелених свят, вибрав ся я оглянути Гляйхенберг, бо день був вельми гарний і тихий. Мене очарувала та краса околиці, котру годі мені описати. Гляйхенберг, се громада гарних вільріжної величини й будови, попереривана справдешним лабіринтом чудових алей, пообсаджуваних каштанами, чатинними живоплотами й иншими деревами. П при алей находять ся громади чатинних дерев, а посеред них помішувани лавки, щоби недужі, відпочиваючи на лавках, могли віддыхати вонню чатинних дерев. Для прикраси місцевини находять ся водограї, останки римської старовини (римска кирниця, статуа римського консуля, але без голови і без долонь), скаменілі дерева, статуа славного історика Османської держави Гаммер-Пургшталля, мраморна піраміда в честь колишнього першого лікаря тамошнього, д-ра Прашіля і цікава статуа бога мовчливости Гарпократя. На підставці стоїть божок опертий лівою рукою о низкий стовп, на котрім поставлена мищина. До сеї мищини спинає ся вуж, обвившись довкола стовпа, та побачивши мабуть ліву руку божка коло мищини, здає ся, начеб засичав а божок вказуючим пальцем правої руки, приближеним до уст, мов би давав знак: уст! не сичи, мовчи! На мраморній підставі уміщена напись: Nagrosates, Gott des Schweigens. Оглянувши сю цікаву статуу, вагадав я собі з усміхом, як мій лікар на ординації почав мені називати

приїзжих до Гляйхенбергу гостей в Галичині а відтак перервав і сказав: „Aber wozu soll ich Ihnen das Alles sagen? Es wird für Sie das Beste sein, wenn Sie sich recht ausschweigen!“ Отже мимохіть я піддав ся культурви поганського божка і він в тім напрямі був мій Schutzgott.

Перед полуднем в Зелену неділю прибув до Гляйхенбергу на прогулюку і концерт на дохід тамошного шкільного фонду Männergesangs-Verein з Fürstenfeld, числом около 50 співаків. До обіду засіли они за довгим столом, а я сидів недалеко від них і приглядав ся, як співаки велили собі носити пиво своім Alpenhorn-ом, в котрім могло міститись во 2 літра (отже Doppelliter!), а не оден з них потягнув усе за одним заходем. Якась чвертька переїдилась горлом сих співаків, котрі співали гарно, однак все те таки не наші пісні!

З особливостей, які я тут замітив, є цікава Waldkapelle, на густо лісом зарослій горі, недалеко жерела Konstantinsquelle, з котрого я пив воду. Каплиця збудована в виді осьмикутника в деревній корі. Положена в глухім затишку надає ся она справді для щирої горячої молитви.

Є там також окремих будинок Hydropatische (kalte und warme) Bäder, однак др. Гавзен не велів мені купати ся там, але за те приписав ходити до Quellsoolzerstäubung, себто інгаляція солянки. В передній комнаті, з котрої входить ся до інгаляційної салі, одягає служачий кожного, що має іти до салі, в широкий полотняний плащ а голову накриває широким як решето солом'яним брилем. На середині салі стоїть на два метри висока зелізна печ, а верхня часть закінчена отвором, з котрого на всі сторони комнати виходять около 30 цівко, подібно як і з звичайного апарату виходить цівкою пара. Сими цівками бухає на салю пара неначе мрака, але холодна, і саля нею так переповнена, що недужі ледво можуть бачити оден другого. Сею парою треба було віддыхати пів а пізнійше три чверти години. Під впливом вдихування сеї пари і подокання водою з жерела Константина уступало з горла поступенно западенє і оно прибрало первісну блідо-рожевану краску. (Дальше буде).

Телеграми

з дня 31. марця.

Терст. Архієп. Франц Фердинанд перевів в Полі перегляд возних кораблів і пересвідчив ся про їх повну боеву готовість і висловив особене вдоволенє з приводу знаменитої постави покликаних резервистів, які числять на деяких судах 75 прц. залози.

Царгород (ТКБ). Кілька дневників доносять, що рада міністрів ухвалила відкрити установленє ліній Сарос-Мідія яко границі.

Петербург (П. А.). Болгавско-румунська конференція збере ся на перше засіданє нині (понеділок) о 5. год. по пол.

Софія. Король Фердинанд є готовий освободити команданта Адриянополя, Шікрі пашу, на слово чести в случаю, коли Шікрі паша одержить від Туреччини повновласть до веденя мирових переговорів.

Софія (ТКБ). Міністри відложили свою подорож до Адриянополя.

Париж (ТКБ). Сенат прийняв французко-іспанський договір.

Париж (ТКБ). Палата прийняла начерк закона про помилуване. Палату і сенат відложено до 6. мая.

Льондон. В маю с. р. зложить англійський король разом з королевою урядові відвідання в Парижі, Берліні і Відні. Виїзд королівської пари наступить 10. або 12. мая.

Петербург. Міністер комунікацій, Рухлов, виступив в раді міністрів з внеском про дозвіл переведеня в літі с. р. студий над новим залізничним шляхом від Люблина до Замостя, Томашова і Белзця на границі Галичини.

Новий Йорк (ТКБ). Предсідник Вільзон відложив признає китайської републики аж до зібраня китайських народних зборів, дня 7. цвѣтня. На тих зборах виберуть нового предсідника Китаю.

Дяка потребує від 1. мая парохія Качика з добрим голосом, молодого не жонатого, іспитованого, щоби міг провадити хор. Платня 40 корон місячно, мешканє і доходи. Близша відомість греко-кат. Ур. пар. Качика, Буковина. 511(10)

Позір! Нові книжки. Позір!

Вже вийшли з друку дуже красні і займаючі повістки та історичні оповіданя — виданя Українського Педагогічного Товариства.

Новість!

- Ч. 166. „Зоря Півдня“ Ю Верного (перекл. М. Капій) дуже займаюча ілюстрована повість 158 стор. друку. Ціна книжки бр. 80 с. опр. 1-00 К
„ 151. Малі козачки: (І. Петренко) ілюст. істор. оповід. бр. 30 сот. опр. —50
„ 152. На вакаціях: повість бр. 30 с. опр. —50
„ 153. Орлеанська дівчина: істор. оповід. бр. 40 сот. опр. —60
„ 154. Записки недоброго хлопця опов. бр. 40 с. опр. —60
„ 162. Наші невидимі вороги: (Л. Марків) бр. 40 с. опр. —60
„ 163. Як незнайко став муравлем та що він тоді цїкавого бачив: (А. Оніщук) бр. 20 с. опр. —35
„ 167. Без старших: комедійка в 2 діях бр. —12
„ 169. Різдво Марусі: сценічний образок в 1 віделові бр. —06
„ 170. Збиточники: (М. Бремев) жарт з життя дїтий в одній дії бр. —06

Книжки висилає лише за попередним надісланєм готівки канцелярія Українського Педагогічного Товариства у Львові, ул. Мохнацького 12. 508(10)

Накладом Piusverein-у появили ся гарно виконані ілюстровані переписні листки з малюнками артиста-маляра Асмана, які представляють найбільше займаючі сцени з другої турецької облоги Відня.

Сі листки висилає

Kanzlei des Piusvereines,

Wien, I. Bäckerstrasse 9.

по 1К 60 с за серію (20 листків) разом з поштовою оплатою. Поодинокий листок коштує 10 сот. Замовленя належить висилати на висше згадану адресу.

Рух залізничних поїздів

обовязуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-європейского.

Замітна. Поїзди поспішні означені г р у б и м друком. Години нічні від 600 вечером до 6:00 рано означені підчеркнем чисел минутних.

Вїзгу зі Львова

з головного двірця:

- До Кракова: 12:35, 3:40, 8:22, 8:35, 2:45, 3:45*, 5:46†, 6:05, 7:00, 7:30, 11:10.
*) до Ряшева.
† до Мпани.
До Підволочиск: 6:10, 10:35, 2:27, 2:50†, 8:40, 11:18.
† до Красного.
До Черновець: 2:50, 6:10, 9:15, 9:37, 2:25, 3:05*, 6:28†, 7:55*, 11:00.
*) до Станіславава, † до Коломиї. *) до Ходорова кожного попередного дня перед неділю і святю.
До Стрия: 6:00, 7:30, 1:45, 6:50, 11:25.
До Самбора: 6:58, 9:05, 3:50, 10:36.
До Сокаля: 7:35, 2:21, 8:00, 11:35*.
*) до Рави рускої (лише в неділі).
До Яворова: 8:40, 5:45.
До Підгаць: 5:55, 4:53.
До Стоянова: 7:55, 6:00.

з двірця „Львів-Підзамче“:

- До Підволочиск: 6:25, 10:55, 2:42, 3:07†, 9:01, 11:30.
† до Красного.
До Підгаць: 6:09, 1:21*, 5:15, 10:40§.
*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.
До Стоянова: 8:12, 6:17.

з двірця „Львів-Личаків“:

- До Підгаць: 6:28, 1:40*, 5:36, 10:59§.
*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.

Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відїздить о год. 2. мін. 16 по полудни з перону 2, Нр. сходів II.

Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год. 2. мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станіславава відходить о годині 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

Львокалькі поїзди.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6:02.

Вїзгу до Львова

на головний дворець:

- З Кракова: 2:22, 5:45, 7:25, 8:50, 1:10, 10:05, 1:30, 2:00§, 5:40, 7:25†, 8:25, 9:50.
*) в Тарнова.
З Підгаць: 7:20, 11:30 2:15, 3:05. (0-30 10-45†)
† з Красного.
З Черновець: 12:05, 5:15§, 5:45†, 7:40, 10:25*)
1:55, 5:52, 6:26, 9:34
*) зі Станіславава, † з Коломиї, §) з Ходорова кожного слїдуєчого дня по неділі і святі.
Зі Стрия: 7:28, 11:40, 4:25, 6:45, 11:00 і римо-кат. святя.
З Самбора: 7:50, 9:55, 2:10, 8:30
Зі Сокаля: 7:10, 1:25, 7:10
З Яворова: 8:12, 4:20
З Підгаць: 11:10, 10:20
Зі Стоянова: 10:01, 6:30

на дворець „Львів-Підзамче“:

- З Підволочиск: 7:01, 11:11 2:00, 5:10, 10:12 10:31†)
†) з Красного,
З Підгаць: 7:26*) 10:49, 6:29*) 10:01, 12:00§)
*) з Винник, §) з Винник лише в суботу і неділю.
Зі Стоянова: 9:21, 6:11

на дворець „Львів-Личаків“:

- З Підгаць: 7:08*), 10:31, 6:11*), 9:41, 11:43§)
*) з Винник, §) з Винник в суботу і неділю.

на головний дворець:

З Брухович: що дня: 6:55.